

מסכת אבות
פרק ג' – עקיבא בן מהללאל אומר

סיכומי המשניות	
<p>[א] עקיבא בן מהללאל אומר הסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עבירה 1) דע מאין באת 2) ולאן אתה הולך 3) ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון מאין באת 1) מטפה סרוחה ולאן אתה הולך 1) למקום עפר רמה ותולעה ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון 1) לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא :</p>	
<p>[ב] רבי חנינא סגן הכהנים אומר 1) הוי מתפלל בשלומה של מלכות 2) שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו רבי חנינא בן תרדיון אומר שנים יושבין 1) שנים שיושבין ואין ביניהן דברי תורה הרי זה מושב לצים 2) אבל שנים שיושבין ויש ביניהם דברי תורה שכינה ביניהם אין לי אלא שנים 1) מנין שאפילו אחד שיושב ועוסק בתורה שהקדוש ברוך הוא קובע לו שכר:</p>	
<p>[ג] רבי שמעון אומר 1) שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה 2) כאילו אכלו מזבחי מתים 3) אבל שלשה שאכלו על שלחן אחד 4) ואמרו עליו דברי תורה 5) כאילו אכלו משלחנו של מקום ברוך הוא :</p>	
<p>[ד] רבי חנינא בן חכיאני אומר 1) הנעור בלילה 2) והמהלך בדרך יחידי 3) והמפנה לבו לבטלה 4) הרי זה מתחייב בנפשו :</p>	
<p>[ה] רבי נחוניא בן הקנה אומר כל המקבל עליו עול תורה 1) מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ וכל הפורק ממנו עול תורה 1) נותנין עליו עול מלכות ועול דרך ארץ :</p>	
<p>[ו] רבי חלפתא איש כפר חנניה אומר 1) עשרה שיושבין ועוסקין בתורה שכינה שרויה ביניהם ומנין אפילו חמשה 1) שנאמר (עמוס ט') ואגודתו על ארץ יסדה ומנין אפילו שלשה 1) שנאמר בקרב אלהים ישפוט ומנין אפילו שנים 1) שנאמר (מלאכי ג') אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע וגו' ומנין אפילו אחד 1) שנאמר (שמות כ') בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך:</p>	
<p>[ז] רבי אלעזר איש ברתותא אומר 1) תן לו משלו 2) שאתה ושליך שלו 3) וכן בדוד הוא אומר (ד"ה = דברי הימים = א' כ"ט) כי ממך הכל ומידך נתנו לך</p>	

מסכת אבות
פרק ג' – עקיבא בן מהללאל אומר

	<p>רבי יעקב אומר</p> <p>(1) המהלך בדרך ושונה ומפסיק ממשנתו ואומר מה נאה אילן זה ומה נאה ניר זה</p> <p>(2) מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו :</p>
[ח]	<p>רבי דוסתאי ברבי ינאי משום רבי מאיר אומר</p> <p>(1) כל השוכח דבר אחד ממשנתו</p> <p>(2) מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו</p> <p>(3) שנאמר (דברים ד') רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך</p> <p>(4) יכול אפילו תקפה עליו משנתו תלמוד לומר (שם /דברים ד'/) ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך הא אינו מתחייב בנפשו עד שישב ויסירם מלבו :</p>
[ט]	<p>רבי חנינא בן דוסא אומר</p> <p>(1) כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת</p> <p>(2) וכל שחכמתו קודמת ליראת חטאו אין חכמתו מתקיימת</p> <p>הוא היה אומר</p> <p>(1) כל שמעשיו מרובין מחכמתו חכמתו מתקיימת</p> <p>(2) וכל שחכמתו מרובה ממעשיו אין חכמתו מתקיימת :</p>
[י]	<p>הוא היה אומר</p> <p>(1) כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו</p> <p>(2) וכל שאין רוח הבריות נוחה הימנו אין רוח המקום נוחה הימנו.</p> <p>רבי דוסא בן הרכינס אומר</p> <p>(1) שינה של שחרית</p> <p>(2) ויין של צהרים</p> <p>(3) ושיחת ילדים</p> <p>(4) ושיבת בתי כנסיות של עמי הארץ</p> <p>(5) מוציאין את האדם מן העולם :</p>
[יא]	<p>רבי אלעזר המודעי אומר</p> <p>(1) המחלל את הקדשים</p> <p>(2) והמבזה את המועדות</p> <p>(3) והמלבין פני חברו ברבים</p> <p>(4) והמפר בריתו של אברהם אבינו עליו השלום</p> <p>(5) והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה</p> <p>(6) אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים אין לו חלק לעולם הבא :</p>
[יב]	<p>רבי ישמעאל אומר</p> <p>(1) הוי קל לראש</p> <p>(2) ונוח לתשחורת</p> <p>(3) והוי מקבל את כל האדם בשמחה :</p>
[יג]	<p>רבי עקיבא אומר</p> <p>(1) שחוק וקלות ראש מרגילין לערוה</p> <p>מסורת</p> <p>(1) סייג לתורה</p> <p>מעשרות</p> <p>(1) סייג לעושר</p> <p>נדרים</p> <p>(1) סייג לפרישות</p> <p>סייג לחכמה</p> <p>(1) שתיקה :</p>
[יד]	<p>הוא היה אומר</p> <p>חביב אדם</p> <p>(1) שנברא בצלם</p> <p>(2) חבה יתירה נודעת לו שנברא בצלם</p> <p>(3) שנאמר (בראשית ט') בצלם אלהים עשה את האדם</p> <p>חביבין ישראל</p> <p>(1) שנקראו בניו למקום</p> <p>(2) חבה יתירה נודעת להם שנקראו בניו למקום</p>

מסכת אבות
פרק ג' – עקיבא בן מהללאל אומר

<p>(3) שנאמר (דברים י"ד) בנים אתם לה' אלהיכם חביבין ישראל (1) שניתן להם כלי חמדה (2) חבה יתירה נודעת להם שניתן להם כלי חמדה שבו נברא העולם (3) שנאמר (משלי ד') כי לקח טוב נתתי לכם תורתִי אל תעזבו :</p>	<p>[טו] (1) הכל צפוי (2) והרשות נתונה (3) ובטוב העולם נדון (4) והכל לפי רוב המעשה :</p>
<p>[טז] הוא היה אומר (1) הכל נתון בערבון (2) ומצודה פרוסה על כל החיים (3) החנות פתוחה (4) והחנוני מקיף (5) והפנקס פתוח (6) והיד כותבת (7) וכל הרוצה ללות (8) יבא וילוה (9) והגבאים מחזירים תדיר בכל יום (10) ונפרעין מן האדם מדעתו ושלא מדעתו (11) ויש להם על מה שיסמוכו (12) והדין דין אמת (13) והכל מתוקן לסעודה :</p>	<p>[יז] רבי אלעזר בן עזריה אומר (1) אם אין תורה אין דרך ארץ (2) אם אין דרך ארץ אין תורה (3) אם אין חכמה אין יראה (4) אם אין יראה אין חכמה (5) אם אין בינה אין דעת (6) אם אין דעת אין בינה (7) אם אין קמח אין תורה (8) אם אין תורה אין קמח : הוא היה אומר (1) כל שחכמתו מרובה ממעשיו למה הוא דומה (2) לאילן שענפיו מרובין ושרשיו מועטין (3) והרוח באה ועוקרתו והופכתו על פניו (4) שנאמר (ירמיה י"ז) והיה כערער בערבה ולא יראה כי יבא טוב ושכן חררים במדבר ארץ מלחה ולא תשב (1) אבל כל שמעשיו מרובין מחכמתו למה הוא דומה (2) לאילן שענפיו מועטין ושרשיו מרובין (3) שאפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיזין אותו ממקומו (4) שנאמר (ירמיה י"ז) והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו ולא יראה כי יבא חום והיה עלהו רענן ובשנת בצורת לא ידאג ולא ימיש מעשות פרי :</p>
<p>[יח] רבי אליעזר בן חסמא אומר (1) קינין ופתחי נדה הן הן גופי הלכות (2) תקופות וגמטריאות פרפראות לחכמה :</p>	